

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
Дніпровського національного
університету імені Олеся
Гончара
Олег МАРЕНКОВ

2025 р.

ВИСНОВОК

Про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
Тронька Олександра Олександровича «Порівняльно-правовий аналіз
вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі: досвід для
України» представленої на здобуття ступеня доктора філософії за
спеціальністю 081 Право.

ВИТЯГ

з протоколу № 05 міжкафедрального семінару
юридичного факультету Дніпровського національного університету
імені Олеся Гончара від 12 червня 2025 року

ГОЛОВА: д-р. юрид. наук, проф. **Т. В. Корнякова** (12.00.08 – кримінальне право і процес)

СЕКРЕТАР: канд. юрид. наук, доц., доц. кафедри цивільного, трудового та господарського права **О.А. Грабильнікова** (12.00.07 – адміністративне право і процес)

Присутні: д-р юрид. наук, проф. **О.Л. Соколенко** (12.00.07 – адміністративне право і процес); д-р. юрид. наук, проф. **Н.С. Юзікова** (12.00.08 – кримінальне право і процес); д-р юрид. наук, проф. **О.В. Сачко** (12.00.09 – кримінальне право і процес); канд. юрид. наук, доц. **О. П. Литвин** (12.00.07 – адміністративне право і процес); д-р. юрид. наук, доц. **Є. А. Кобрусєва** (12.00.07 – адміністративне право і процес); канд. юрид. наук, доц. **О. В. Лахова** (12.00.08 – кримінальне право і процес); д-р юрид. наук, проф. **К. В. Бережна** (12.00.07 – адміністративне право і процес); канд. юрид. наук, доц. **Л. М. Мудриєвська** (12.00.01 – теорія держави і права); д-р. істор. наук, проф. **В. М. Калашніков** (12.00.01 – теорія держави і права); канд. юрид. наук, доц. **Заворотченко Т.М.** (12.00.02 – конституційне право, муніципальне право); канд. юрид. наук, проф. **І. Г. Алексеєнко** (12.00.01 – теорія держави і права); д-р. юрид. наук, проф. **І. В. Патерило** (12.00.07 – адміністративне право і процес); д-р. юрид. наук, проф. **О.В. Марченко** (12.00.07 – адміністративне

право і процес), д-р. юрид. наук, доц. **Капітаненко Н.П.** (12.00.07 – адміністративне право і процес)

Відсутні: д-р. юрид. наук, старш. наук. співроб. НПЦ НАН України і МОН України **Є. А. Булат** (12.00.03 – цивільне право і процес)

Запрошені: Тронько О.О. (здобувач).

Порядок денний: розгляд і обговорення дисертаційної роботи Тронька Олександра Олександровича представленої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Тема дисертації: «Порівняльно – правовий аналіз вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі: досвід для України», затверджена вченою радою Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, науковим керівником призначено д.ю.н., проф. Бережну К.В. (витяг з протоколу № 5 від 18 листопада 2021 року).

Підготовка здобувача третього рівня вищої освіти здійснюється за акредитованою освітньо-науковою програмою «Право» зі спеціальності 081 Право (Сертифікат про акредитацію освітньої програми 8127, дійсний до 01.07.2029 р.)

СЛУХАЛИ:

Обговорення дисертації аспіранта 4 року навчання Тронька Олександра Олександровича на тему: «Порівняльно – правовий аналіз вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі: досвід для України», представленої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Перевірку на плагіат здійснювала комісія у складі: канд. юрид. наук, доц., доц. кафедри цивільного, трудового та господарського права **Грабильнікова О.А.**; доктор філософії у галузі право, доцент кафедри адміністративного і кримінального права **Дриголь О.О.**; канд. юрид. наук, доц, доц. кафедри адміністративного і кримінального права **Лахова О.В.**

За результатами перевірки дисертаційної роботи на плагіат програмою «Strike Plagiarism» зроблено висновок: дисертаційна робота Тронька О.О. має високий рівень унікальності (91, 93%) і може бути допущена до захисту.

Роботу було розглянуто трьома фаховими експертами - д-р. юрид. наук, проф., професор кафедри адміністративного і кримінального права, декан юридичного факультету **О.Л. Соколенко**; канд. юрид. наук, доц., доцент кафедри адміністративного і кримінального права **О.П. Литвин**; д-р. юрид. наук, проф., професор кафедри адміністративного і кримінального права **О.В. Сачко**.

Робота виконана на 229 сторінках і містить такі складові частини: анотація, зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаної літератури.

Слово надається аспіранту Тронько О.О. Будь ласка, регламент виступу – 20 хвилин.

Аспірант Тронько О.О.:

Шановна голово, шановні члени міжкафедрального семінару, шановні присутні!

Тема моєї дисертації: «Порівняльно – правовий аналіз вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі: досвід для України».

Актуальність теми дисертації. Локальні військові конфлікти у сучасному світі виявляються як безпосереднє джерело і механізм змін в системі міжнародної безпеки, а також становлять одну із основних загроз національній безпеці будь – якої держави. При цьому вони набувають різного масштабу та інтенсивності, а їх сутність у сучасному світі суттєво трансформується. Це ускладнює пошук ефективних шляхів їх вирішення і водночас унеможливорює застосування класичних сценаріїв їх розв'язання.

Будь – який локальний військовий конфлікт є винятковим явищем, вирішення якого вимагає розробки і реалізації окремого комплексу інструментів та заходів. Проте, деякі технології та практики, які були застосовані задля вирішення окремих локальних військових протистоянь можуть бути адаптовані під конкретні специфічні умови і контекст, а також використані і в інших ситуаціях воєнного зіткнення між державами, що відбувається сьогодні в різних регіонах світу.

Питання порівняльно – правового аналізу досвіду вирішення локальних військових конфліктів є важливим з точки зору невинуватої агресії російської федерації проти України, її особливих природи, причин, характеристик, а також потреби пошуку ефективних політико – правових шляхів її припинення та завершення, а також шляхів притягнення до відповідальності як осіб, які її розпочали, так і осіб, які вчинили міжнародні злочини на території України.

Російська Федерація через власні амбіції вдалася до збройної агресії проти України як суб'єкта міжнародного права, що в ХХІ столітті є неприпустимим регресом з точки зору людської цивілізації. Крім того, вона порушила базові принципи міжнародного права, що потребує всебічної та належним чином обгрунтованої міжнародно – правової кваліфікації дій її посадових осіб з метою окреслення правової основи вирішення оперативних аспектів, що пов'язані із припиненням цієї агресії.

Складна ситуація, в якій сьогодні перебуває Україна, та яка прагне до повного звільнення всіх окупованих територій, відновлення суверенітету та територіальної цілісності у міжнародно визнаних кордонах, вимагає пошуку окремого міжнародного політико – правового механізму припинення невинуватої війни проти себе. У зв'язку із цим сьогодні особливої актуальності набуває проведення порівняльно – правового аналізу вирішення

локальних військових конфліктів у сучасному світі в контексті застосування цього досвіду задля досягнення справедливого миру для України.

Враховуючи наукову цінність досліджень, які присвячені проблемам локальних військових конфліктів в різних регіонах світу та шляхів їх вирішення, все ж поза увагою науковців залишилися питання порівняльно – правового аналізу вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі та їх досвіду для України. Зокрема не розроблено та потребує подальшого дослідження питання пріоритетних напрямів діяльності суб'єктів міжнародного права щодо політико – правового вирішення російсько – української війни як локального військового конфлікту; встановлення правових підстав міжнародно – правової відповідальності як РФ за порушення міжнародних правових принципів, так і всіх осіб, які скоїли міжнародні злочини під час агресії РФ проти України.

З огляду на вищевикладене, стає очевидною актуальність дослідження щодо проведення порівняльно – правового аналізу вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі і можливості використання цього досвіду для України.

Особливу увагу заслуговують праці вітчизняних і зарубіжних науковців, які протягом наукової діяльності приділяли увагу дослідженню окремих питань правового аналізу вирішення локальних військових конфліктів, та зробили значний внесок у розробку проблем міжнародної безпеки, правового врегулювання конфліктів та постконфліктного миробудівництва. Це праці таких науковців, як: О.В. Задорожній, В.М. Репецький, О.В. Драган, О.І. Кубальський, В.І. Муравйов, М.І. Баймуратов, Г.В. Гаращук, К.В. Бережна, Є.О. Легеза, О.Л. Соколенко, О.П. Литвин, О.В. Сачко та інші. Крім того, при дослідженні використані праці зарубіжних вчених, зокрема роботи: Michael Walzer, Richard Haass, Francis Deng, Louise Arbour, John Paul Lederach та інші.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана на кафедрі європейського та міжнародного права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, відповідно до плану науково-дослідних робіт кафедри європейського та міжнародного права юридичного факультету Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара та в межах наукової теми: «Нормативно-правові та організаційно-правові засади реформування системи національного права у контексті вступу України до Європейського Союзу» (номер державної реєстрації 0125U002354).; а також відповідно до Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні, затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 476 від 30.04.2024 р; Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2023 року, затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 942 від 07.09.2011.

Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційної роботи полягає у тому, щоб на підставі комплексного порівняльного аналізу наявних наукових та

нормативних джерел визначити теоретико - правові та прикладні проблеми досвіду вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі і можливості його застосування для України.

Для досягнення вказаної мети в дисертаційній роботі поставлено й вирішено такі основні задачі:

- 1 окреслити теоретико - концептуальні підходи до розуміння поняття «локальний військовий конфлікт» та надати йому визначення;
- 2 означити теоретичні положення щодо мирних засобів вирішення локальних військових конфліктів;
- 3 охарактеризувати політико – правову діяльність Європейського Союзу Організації Об'єднаних Націй щодо вирішення локального військового конфлікту в Республіці Хорватія (1991 – 1995рр.) та з'ясувати можливість використання цього досвіду для України;
- 4 охарактеризувати політико – правова діяльність Європейського Союзу щодо вирішення російсько – грузинського локального військового конфлікту (серпень 2008р.) та з'ясувати можливість використання цього досвіду для України;
- 5 розробити проєкт Дорожньої карти вирішення російсько – українського локального військового конфлікту як політико – правового інструменту його вирішення
- 6 визначити правову природу міжнародних принципів права
- 7 охарактеризувати міжнародно – правову відповідальність за порушення міжнародних принципів права як засіб вирішення локальних військових конфліктів
- 8 проаналізувати порушення російською федерацією універсальних принципів міжнародного права в умовах російсько – українського локального військового конфлікту
- 9 охарактеризувати досвід формування і правові основи діяльності міжнародних кримінальних судових органів у сфері боротьби з міжнародними злочинами, що скоєні в умовах розгортання локальних військових конфліктів як інструмент їх розв'язання
- 10 розробити інституційну модель кримінального правосуддя щодо осіб, які вчинили міжнародні злочини в умовах російсько – українського локального військового конфлікту як кримінально – правового інструменту його вирішення

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають між суб'єктами міжнародного права в процесі вирішення локальних військових конфліктів в сучасному світі.

Предметом дослідження є порівняльно – правовий аналіз вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі та досвід для України.

Методи дослідження. Методологічною основою дисертації є комплекс загальнонаукових та спеціальних методів і прийомів наукового пізнання. На основі системного підходу було здійснено теоретичне узагальнення методологічних підходів до розуміння поняття «локальний військовий конфлікт (підрозділ 1.1.); метод абстракції дозволив всебічно і цілісно вивчити і

проаналізувати теоретичні положення про мирні засоби вирішення локальних військових конфліктів (підрозділи 1.2); компаративістський метод для здійснення порівняльного дослідження особливостей політико – правової діяльності суб'єктів міжнародного права щодо вирішення локального військового конфлікту в Республіці Хорватія (1991 – 1995рр.) і політико – правової діяльності суб'єктів міжнародного права щодо вирішення російсько – грузинського локального військового конфлікту (серпень 2008р.) – (підрозділи 2.1 і 2.2); структурно – функціональний метод для визначення правової природи міжнародних принципів права та їх значення у вирішенні локальних військових конфліктів (підрозділ 3.1); нормативістський метод для встановлення порушень російською федерацією міжнародних принципів права (підрозділ 3.2); емпіричний метод соціологічного опитування для встановлення пріоритетних напрямів діяльності суб'єктів міжнародного права щодо політико – правового вирішення російсько – української війни як локального військового конфлікту (підрозділ 4.1.); діалектичний метод для встановлення міжнародно – правової відповідальності російської федерації за порушення міжнародних правових принципів (підрозділ 4.2).

Нормативною основою дослідження є Конституція України, закони та інші нормативно - правові акти України, відомчі нормативно - правові акти, міжнародно - правові договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, нормативно - правові акти міжнародних організацій. Емпіричну базу дослідження становлять статистичні та аналітичні матеріали Державної служби статистики України, рішень Європейського суду з прав людини, а також експертного опитування фахівців в сфері дипломатії та міжнародного публічного права, а також політико - правова публіцистика, довідкові видання.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що дисертація є одним із перших комплексних наукових досліджень порівняльно – правового аналізу досвіду вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі та можливості його застосування в Україні.

У результаті дослідження сформульовано низку нових наукових положень, рекомендацій та висновків, зокрема:

уперше:

- розроблено Дорожню карту вирішення російсько – українського локального військового конфлікту як політико – правовий інструмент його завершення;

- запропоновано інституційну модель кримінального правосуддя щодо осіб, які вчинили міжнародні злочини в умовах російсько – українського локального військового конфлікту як кримінально – правовий інструмент його вирішення:

- запропоновано застосовувати інститут реституційного правосуддя як засіб відновлення справедливості та елемент постконфліктного миробудівництва;

- розроблено Програму реституційного правосуддя як засіб збереження примирення після завершення російсько – української війни;

удосконалено:

- визначення міжнародних принципів як критерію правомірності;
- розширення функцій ЄС у медіаційному процесі;
- пропозиції та регулювання міжнародно-правового механізму;
- відновлення справедливості через компенсаційні та примирювальні процедури:

- модернізація законодавчого регулювання безпеки через внесення змін до національного законодавства з урахуванням досвіду Хорватії та Грузії у врегулюванні конфліктів та принципу кондиціональності як частини переговорів щодо припинення вогню.

дістали подальшого розвитку:

- методологічні підходи до розуміння поняття «локальний військовий конфлікт
- теоретичні положення щодо мирних засобів вирішення локальних військових конфліктів
- етапи процесу та процедури проведення медіації як форми відновного

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що вони становлять як науково - теоретичний, так і практичний інтерес та можуть бути використані у:

- науково - дослідній сфері – як підґрунтя для подальшої розробки теоретичних і прикладних аспектів вирішення локальних військових конфліктів, а також для підготовки відповідних наукових видань та організації науково - дослідної роботи студентів, аспірантів і слухачів закладів вищої освіти України (Акт впровадження результатів дисертаційного дослідження у наукову діяльність Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара №640 від 29.04.2025 року);

- правотворчій діяльності – як науково обґрунтовані пропозиції щодо подальшого удосконалення чинних нормативно - правових актів, які регламентують застосування мирних засобів вирішення локальних військових конфліктів;

- правозастосовній діяльності – як рекомендації щодо підвищення ефективності практичної діяльності міжнародних суб'єктів права у вирішенні локальних військових конфліктів (Акт впровадження в практичну діяльність Управління Служби безпеки України в Дніпропетровській області);

- навчальному процесі – як матеріали для підготовки відповідних розділів навчальних видань (підручників та навчальних посібників) і науково - методичних розробок з навчальних дисциплін «Міжнародне публічне право», «Міжнародне гуманітарне право», «Юрисдикція в міжнародному праві», «Міжнародно-правові засади співробітництва України з суб'єктами міжнародного права», а також для проведення різних форм навчальних занять (лекційних, семінарських, практичних) зі студентами, аспірантами і слухачами закладів вищої освіти України (Акт впровадження результатів дисертаційного дослідження у наукову діяльність Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара №640 від 29.04.2025 року).

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження, його основні висновки й рекомендації оприлюднені на 7 науково - практичних конференціях, а саме: I Міжнародна науково-практична конференція «Радіаційна та ядерна безпека у контексті Української формули миру» (м. Дніпро, 24 травня 2024 р.); VI Міжнародна практична конференція «Український правовий вимір: пошук відповідей на глобальні міжнародні виклики» (м. Дніпро, 24 травня 2024); XIV Міжнародна наукова конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права» (07-08 жовтня, 2022); Stockholm, Sweden. 2023. SSPG Publish. The 5th International scientific and practical conference “Innovations and prospects in modern science” (May 8-10, 2023); Stockholm, Sweden. 2021, SSPG Publish, The 3rd International scientific and practical conference “Modern science: innovations and prospects” (December 5-7, 2021); III Міжнародна науково-практична конференція Topical aspects of modern scientific research (23-25.11. 2023, Токіо, Японія); Всеукраїнська науково-практична конференція. Актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин. (17-18 листопада, 2023, м. Дніпро)

Публікації. Положення дисертації відображено в 13 наукових публікаціях, із них шість – у виданнях, які входять до переліку наукових фахових видань України, сім – у тезах доповідей на науково-практичних заходах.

Дякую за увагу!

Завершивши доповідь, здобувач відповів на запитання учасників міжкафедрального наукового семінару.

ЗАПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ

Юзікова Н.С.:

Олександр Олександрович, у Вашій дисертації здійснено теоретичний аналіз поняття «локальний військовий конфлікт». Як Ви визначаєте це поняття та в чому полягають його ключові характеристики? Які теоретико-концептуальні підходи використано для обґрунтування цього визначення?

Тронецько О.О.:

У дослідженні запропоновано авторське визначення «локального військового конфлікту» як збройного зіткнення між двома чи більше суб'єктами міжнародних відносин, насамперед державами, за реалізацію своїх національних інтересів (потреб безпеки, ідентичності, визнання, ресурсів тощо) в межах окремого регіону та з обмеженими цілями. Такий конфлікт характеризується застосуванням широкого спектру засобів – від конвенційних (регулярні збройні сили) до іррегулярних та асиметричних (партизанські формування, кібер-атаки, інформаційні операції) – і нерідко супроводжується грубим порушенням норм міжнародного гуманітарного права однією зі сторін. Іншими словами, локальний конфлікт у сучасному розумінні може набувати **гібридного характеру**, коли поряд із бойовими діями ведеться інформаційна

війна, економічний тиск (санкції, енергетичний шантаж) та інші методи впливу. Це відрізняє його від традиційних міждержавних воєн минулого, оскільки межі між війною і миром розмиті, а до протистояння можуть залучатися не лише регулярні армії, але й нерегулярні угруповання та навіть недержавні актори.

Теоретично-концептуальну основу дослідження становить **політико-правовий підхід**, який поєднує аналіз правових і політичних чинників конфлікту. Такий підхід дозволяє комплексно розглядати локальні війни: не лише з точки зору норм міжнародного права, але й з урахуванням політичних передумов і наслідків. Зокрема, можу сказати, що мирне вирішення локального військового протистояння розглядається як вплив суб'єктів міжнародного права (держав, міжнародних організацій) на ситуацію конфлікту з метою її деескалації та врегулювання правовими засобами. Іншими словами, конфлікт має розв'язуватися не воєнним шляхом, а шляхом дипломатичних переговорів, медіації, правових домовленостей тощо, спираючись на міжнародно-правові механізми. Застосування саме політико-правового підходу в дисертації обґрунтоване тим, що він враховує як юридичні аспекти (дію міжнародних норм, договорів, принципів), так і політичні реалії конфлікту (інтереси сторін, геополітичний контекст). Це забезпечує більш адекватне розуміння природи локальних війн та створює підґрунтя для пошуку ефективних **мирних засобів** їх вирішення.

канд. юрид. наук, доц. Лахова О.В.:

Олександр Олександрович, Який досвід Європейського Союзу та Організації Об'єднаних Націй у врегулюванні локального військового конфлікту в Хорватії (1991–1995 рр.) розглянуто у дисертації, і які висновки та уроки з цього досвіду можуть бути корисними для України? Які правові інструменти були застосовані у Хорватії та як Ви оцінюєте їх ефективність?

Тронько О.О.:

У дисертації детально проаналізовано політико-правові заходи, вжиті міжнародною спільнотою для припинення війни в Хорватії (1991–1995). Зокрема, важливу роль відіграло посередництво Європейського Співтовариства (ЄС) на початкових етапах конфлікту. За підтримки ЄС 7 липня 1991 р. було укладено Брюнську угоду про перемир'я, що тимчасово зупинила бойові дії. ЄС також створив низку інституцій для врегулювання ситуації – так званий інститут “трійки” (група з представників трьох країн ЄС), Арбітражну комісію Бадінтера для тлумачення спірних правових питань (правонаступність, кордони, суверенітет) та скликав Міжнародну мирну конференцію щодо Югославії. Комісія Бадінтера, зокрема, винесла авторитетні консультативні висновки щодо розпаду Югославії та умов визнання нових держав, наприклад,

вимоги поваги територіальної цілісності та прав меншин. На основі цих висновків ЄС застосував принцип кондиціональності при визнанні незалежності Хорватії – визнання було надано 15 січня 1992 р. лише після виконання Хорватією ряду політико-правових вимог, закріплених у Декларації щодо Югославії 1991 р., таких як гарантії територіальної цілісності, відмова від ворожої пропаганди та дотримання норм міжнародного права. Цей підхід продемонстрував, що міжнародне визнання може використовуватися як інструмент тиску задля мирного врегулювання – нова держава мусила підтвердити відданість фундаментальним принципам, перш ніж отримати дипломатичне визнання.

Організація Об'єднаних Націй зі свого боку розгорнула в Хорватії миротворчу місію. Після того, як Рада Безпеки ООН у резолюції №721 (грудень 1991) погодила умови припинення вогню, було направлено миротворчі сили UNPROFOR. ООН також ініціювала створення міжнародно-правових механізмів для постконфліктного врегулювання: зокрема, заснувала *Міжнародний трибунал* для притягнення до відповідальності осіб, винних у серйозних порушеннях гуманітарного права на території колишньої Югославії (МТКЮ). Це новаторське рішення заклало основу практики міжнародного кримінального правосуддя як елемента врегулювання конфліктів. Одночасно тривало політичне врегулювання: у ході переговорів за посередництва ООН та за участі контактної групи держав було напрацьовано кілька мирних угод. Кульмінацією цих зусиль стало підписання Ердутської угоди 12 листопада 1995 р., яка фактично завершила хорватський конфлікт. Ердутська угода передбачала повну демілітаризацію окупованої території, розгортання перехідної адміністрації ООН в регіоні *Східна Славонія* (місія UNTAES), повернення біженців, гарантії прав людини і прав національних меншин, а також реінтеграцію території до складу Хорватії на умовах мирного співіснування. Такий комплексний підхід – поєднання дипломатичних угод, міжнародного військово-цивільного адміністрування і правосуддя щодо воєнних злочинів – забезпечив успішне завершення конфлікту в Хорватії та відновлення її територіальної цілісності.

Для України досвід Хорватії є надзвичайно цінним. По-перше, він демонструє ефективність *міжнародної медіації* та присутності миротворців для припинення війни і розмежування сторін. По-друге, хорватський кейс показує важливість єдності міжнародної спільноти: хоча ЄС спочатку діяв дещо несистемно і повільно (через відсутність єдиного бачення серед держав-членів), згодом спільні зусилля ООН, США та європейських партнерів привели до результату. По-третє, застосування принципу умовності (вимоги до сторін конфлікту виконати певні умови міжнародного права) в обмін на політичні

вигоди – як-от визнання чи вступ до організацій – може слугувати дієвим інструментом і для України. Зокрема, будь-які домовленості з Росією мають чітко ґрунтуватися на міжнародних принципах (недоторканність кордонів, суверенітет) і передбачати їх безумовне дотримання, перш ніж Україна або партнери зроблять кроки назустріч агресору (як-то пом'якшення санкцій). Водночас хорватський досвід застерігає, що *затягування реагування* міжнародних організацій та внутрішні розбіжності між ними можуть знизити ефективність миротворчих зусиль. Для України це урок: необхідно добиватися якнайшвидших і скоординованих дій від союзників, аби не допустити ескалації конфлікту або його «замороження» на невизначений час.

канд. юрид. наук, доц. Литвин О.П.:

Олександр Олександровичу, як міжнародна спільнота, зокрема Європейський Союз, сприяла врегулюванню російсько-грузинського локального військового конфлікту 2008 року, і які уроки можна винести для України з цього прецеденту? Які сильні та слабкі сторони продемонструвала політико-правова діяльність ЄС у цьому конфлікті?

Тронько О.О.:

Конфлікт між Росією і Грузією в серпні 2008 року був швидкоплинним, але дуже інтенсивним, і його врегулювання значною мірою залежало від залучення міжнародних посередників – передусім **Європейського Союзу**. Головуюча тоді в ЄС Франція оперативно втрутилася в ситуацію: президент Ніколя Саркозі особисто провів переговори з лідерами РФ і Грузії у розпал бойових дій. Результатом цієї дипломатичної місії стало узгодження так званого «плану з шести пунктів» – рамкової угоди про припинення вогню, підписаної 12 серпня 2008 р. представниками ЄС, Росії та Грузії. Ця угода передбачала припинення бойових дій, відведення військ на позиції, що передували початку конфлікту, надання гуманітарного доступу та початок міжнародного діалогу щодо статусу Південної Осетії та Абхазії. Сильним боком дій ЄС стала швидкість реагування: оперативна медіація Саркозі фактично зупинила подальшу ескалацію війни і запобігла можливій окупації грузинської столиці. Це продемонструвало, що Європейський Союз (навіть не маючи власних військ) може відігравати ключову роль в урегулюванні конфліктів як політико-дипломатичний гравець.

У подальші місяці ЄС, разом з ООН та ОБСЄ, ініціював **Женевський переговорний формат**, в межах якого досі тривають дискусії між сторонами конфлікту за посередництва міжнародних організацій. Також восени 2008 року Європейський Союз розгорнув Моніторингову місію ЄС в Грузії (EUMM), мандатом якої стало спостереження за дотриманням перемир'я та ситуацією на

окупованих територіях. Варто зазначити, що EUMM діє і нині, виконуючи важливу стабілізаційну функцію, хоча її присутність обмежена територіями, підконтрольними уряду Грузії – Росія відмовилася допустити спостерігачів ЄС до Абхазії та Південної Осетії і заблокувала продовження місії ОБСЄ в цих регіонах. Це висвітлює одну з головних проблем: **обмеженість впливу міжнародних місій без згоди агресора**. Слабким аспектом врегулювання 2008 року стало саме невиконання Росією взятих на себе зобов'язань. Попри домовленості, російські війська не повернулися повністю на довоєнні позиції, а Москва в односторонньому порядку визнала «незалежність» Абхазії та Південної Осетії, закріпивши там свою військову присутність. Таким чином, конфлікт фактично перейшов у стан замороженого, а територіальна цілісність Грузії залишилася порушеною.

Для України цей прецедент несе декілька важливих уроків. З одного боку, досвід Грузії показує, що **швидке втручання і консолідована позиція ЄС** можуть зупинити відкрите військове протистояння – як це сталося у серпні 2008-го. З іншого боку, грузинська ситуація застерігає: небудь-яке перемир'я, укладене під тиском часу, ще не гарантує справедливого і довготривалого миру. Якщо умови угоди нечіткі або агресор не несе покарання за їх порушення, наслідком може стати збереження окупації та продовження політичної напруженості на роки. Для України це означає, що домовленості з Росією мають бути не тільки швидкими, але й змістовними: необхідно наполягати на чітких гарантіях виконання (наприклад, міжнародний контроль за кордоном, виведення військ, розміщення миротворців) і не допускати легітимізації незаконних територіальних захоплень. Український конфлікт, на відміну від грузинського 2008 року, вже набагато масштабніший, але й міжнародна реакція на нього значно більш рішуча (санкції, ізоляція РФ, військова допомога Україні). Це дає підстави сподіватися, що помилки 2008-го не повторяться, а досвід Грузії допоможе вибудувати таку мирну угоду, яка унеможливить «замороження» конфлікту на російських умовах.

д-р. юрид. наук, проф. Сачко О.В.: Які основні положення та етапи запропонованого Вами проєкту Дорожньої карти вирішення російсько-українського локального військового конфлікту? Які міжнародні підходи та угоди (наприклад, План Венса, Ердутська угода тощо) були враховані при її розробці, і чому деякі варіанти врегулювання вважаються неприйнятними для України?

Тронько О.О.:

У дисертації розроблено проєкт Дорожньої карти – по суті, комплексний план мирного врегулювання війни Росії проти України з урахуванням

найкращих міжнародних практик. Ця дорожня карта об'єднує підходи України, ООН та ЄС і визначає поетапну стратегію завершення конфлікту. Першочерговим елементом є досягнення *всеосяжного припинення вогню* та стабілізація лінії розмежування. На першому етапі передбачено укладення угоди про припинення вогню і виведення російських військ з окупованих територій – за аналогією з мирними домовленостями на кшталт Женевської угоди або Плану Венса. Така угода дала б змогу деескалувати конфлікт до ненасильницького рівня та створити умови для подальших переговорів. Обов'язковою частиною цього етапу є запровадження механізму контролю за дотриманням перемир'я – йдеться про міжнародний контроль, можливо у формі *миротворчої місії ООН*, як це свого часу було реалізовано в Хорватії. Не випадково 90% опитаних експертів у межах дисертаційного дослідження підтримали ідею розгортання саме військової місії ООН в Україні як ефективного заходу врегулювання.

Другий етап дорожньої карти спрямований на політико-правову стабілізацію ситуації. Передбачено початок прямого діалогу між сторонами конфлікту за участі міжнародних посередників – своєрідний «Женевський формат», адаптований до українсько-російської війни. У ході цього етапу мають вирішуватися гуманітарні та безпекові питання: обмін військовополоненими, повернення та реінтеграція біженців і внутрішньо переміщених осіб, розмінування звільнених територій, розгортання перехідної адміністрації (за необхідності) тощо. Тут враховано позитивний досвід *Ердутської угоди 1995 р.*: зокрема, створення спільних адміністрацій і поліцейських сил на перехідний період, міжнародний моніторинг дотримання прав людини та прав меншин, поступове відновлення суверенітету держави над колишніми конфліктними територіями. Паралельно мають працювати дипломатичні майданчики за участю великих держав і організацій (наприклад, продовження переговорів у форматі ООН–ЄС–Україна–РФ), щоб забезпечити координацію дій і міжнародні гарантії виконання мирних домовленостей.

Третій етап – постконфліктне врегулювання та відбудова – акцентує на відновленні справедливості й недопущенні рецидиву агресії. Дорожня карта чітко визначає, що завершення війни має включати повне відновлення територіальної цілісності України та гарантії її суверенітету в межах міжнародно визнаних кордонів, а також неминуче притягнення агресора до відповідальності. Зокрема, Російська Федерація повинна понести справедливе покарання за скоєні міжнародні злочини (агресію, воєнні злочини, злочини проти людяності, геноцид) – це може бути реалізовано через міжнародний трибунал або інші юридичні механізми – і виплатити повні репарації за завдані збитки. Одночасно запропоновано застосувати інститут «реституційного

правосуддя», тобто комплекс заходів відновного правосуддя: компенсація жертвам війни, відшкодування майнових втрат, реалізація програм примирення в суспільстві. Такі елементи постконфліктного миробудівництва спрямовані на загоєння ран війни в соціумі та недопущення нових конфліктів у майбутньому.

У процесі розробки дорожньої карти я спирався на кілька відомих міжнародних підходів. Як вже зазначено, враховано досвід *Плану Венса* (миротворчі сили й перехідна адміністрація ООН), *Даруварської угоди* (локальні домовленості про перемир'я і гуманітарні питання), *Ердутської угоди* (мирна реінтеграція окупованих територій з гарантіями прав місцевого населення). Водночас проаналізовано і невдалі або небажані сценарії. Зокрема, дисертація наголошує, що укладення угоди за аналогією так званої «*Загребської угоди*» (план Z-4, який передбачав широку автономію для самопроголошеної Республіки Сербська Країна в Хорватії) є неприйнятним для України. Такий сценарій, на думку автора, лише законсервував би конфлікт і створив передумови для нового витка агресії, оскільки фактично легітимізував би наслідки силового захоплення територій. Україна не може погодитися на умови, що суперечать її суверенітету та конституційному ладу (наприклад, створення квазідержавних утворень на кшталт «автономій» для окупованих регіонів), адже це прямо порушувало б фундаментальні принципи міжнародного права. Таким чином, дорожня карта відкидає підходи, здатні лише заморозити конфлікт або умиротворити агресора ціною української території. Натомість вона пропонує реалістичний, поетапний план досягнення *сталого миру* – через негайне припинення бойових дій, міжнародне забезпечення перехідного періоду та невідворотне відновлення суверенних прав України, підкріплене механізмами правосуддя і компенсації.

д-р юрид. наук, проф. Марченко О.В.: Яке значення мають загальновизнані принципи міжнародного права у контексті локальних військових конфліктів, і як порушення цих принципів (зокрема з боку РФ в Україні) впливає на процес врегулювання конфлікту? Які механізми міжнародно-правової відповідальності передбачені за порушення основних принципів, і як вони можуть сприяти відновленню миру?

Тронько О.О.:

Основоположні принципи міжнародного права – такі як суверенна рівність держав, незастосування сили або погрози силою, невтручання у внутрішні справи, територіальна цілісність і непорушність кордонів – відіграють ключову роль у регулюванні міжнародних відносин і становлять правову основу мирного співіснування держав. У контексті локальних військових конфліктів ці принципи є своєрідними «червоними лініями»: їхнє дотримання або порушення

визначає легітимність дій сторін та реакцію міжнародної спільноти. Дисертаційне дослідження підкреслює, що у випадку російсько-українського конфлікту Російська Федерація грубо порушила цілу низку універсальних принципів міжнародного права. Зокрема, встановлено, що Росія порушила заборону на застосування сили проти територіальної цілісності України, принцип невтручання у внутрішні справи української держави, а також знехтувала зобов'язаннями поважати існуючі державні кордони. Агресія проти України – спершу прихована (анексія Криму, підбурювання та підтримка збройних сепаратистів на Донбасі у 2014 році), а згодом відкрите повномасштабне вторгнення у 2022 році – стала кричущим випадком порушення Статуту ООН та основоположних норм міжнародного права, що підриває самі засади міжнародного правопорядку. Це не тільки спричинило політичну ізоляцію Росії та осуд з боку більшості держав, але й значно ускладнило процес мирного врегулювання: домовлятися про мир з стороною, яка цинічно порушує базові принципи, вкрай проблематично, адже бракує довіри і гарантій сумлінності цієї сторони.

Порушення фундаментальних принципів автоматично запускає механізми міжнародно-правової відповідальності держави-правопорушника. Відповідно до доктрини міжнародного права, держава, яка вчинила міжнародно-протиправне діяння (акт агресії, окупацію, анексію тощо), зобов'язана: (1) негайно припинити правопорушення, (2) надати належні гарантії неповторення, та (3) відшкодувати завдану шкоду (шляхом реституції, компенсації або сатисфакції). У випадку з Росією вимога припинити агресію і вивести війська була висунута численними резолюціями міжнародних органів. Хоча в Раді Безпеки ООН через право вето РФ не вдалося ухвалити обов'язкову резолюцію, Генеральна Асамблея ООН у березні 2014 р. (резолюція 68/262) та згодом у 2022–2023 рр. прийняла низку резолюцій, що підтверджують суверенітет і територіальну цілісність України, засуджують агресію та вимагають від Росії негайно вивести війська. Важливим кроком до притягнення агресора до відповідальності стало звернення України до Міжнародного Суду ООН. Ще у 2017 році Україна подала позови проти РФ за порушення міжнародних конвенцій (про заборону расової дискримінації та про боротьбу з фінансуванням тероризму), а в 2022 році – окремо позов щодо порушення Конвенції про геноцид у зв'язку з неправдивими звинуваченнями України у «геноциді» як приводом для вторгнення. Хоча рішення Міжнародного Суду розтягнуті в часі, уже в березні 2022 р. він наказав Росії припинити військові операції в Україні як запобіжний захід – що РФ проігнорувала, фактично підтвердивши свій статус держави-порушника міжнародного права.

Окрім судових механізмів, міжнародна спільнота застосувала до Росії колективні та односторонні санкції безпрецедентного масштабу. Санкції виступають формою примусу держави-агресора до зміни поведінки і водночас покаранням за протиправні дії. Європейський Союз, США, Велика Британія, країни G7 та інші запровадили проти РФ багаторівневі санкційні пакети – від замороження активів і відключення від фінансових систем до ембарго на стратегічні товари. Як зазначено в дисертації, реалізація принципу умовності у формі санкційних ініціатив стала однією з ключових реакцій ЄС на російську агресію. Механізм санкцій сприяє врегулюванню конфлікту тим, що підливає економічну і військову спроможність агресора продовжувати війну, а також сигналізує йому про необхідність повернутися у рамки міжнародного права, якщо він хоче відновлення нормальних відносин. Водночас зворотним боком санкційної політики є можливість її використання як предмета переговорів: наприклад, поетапне зняття санкцій в обмін на виконання мирних умов (виведення військ, виплата репарацій тощо). Такий підхід уже пропонується в мирних планах: санкції не лише карають, а й мотивують агресора погодитися на прийнятні умови миру, оскільки без цього економічний тиск триватиме.

Отже, дотримання принципів міжнародного права є наріжним каменем будь-якого стійкого мирного врегулювання. В сучасному світі не може бути визнаного справедливим рішення конфлікту, якщо воно будується на ігноруванні агресії чи узаконенні її наслідків. Тому міжнародно-правова відповідальність – у формі судових позовів, вироків воєнним злочинцям, санкцій, репарацій – не лише здійснює відплату за завдану шкоду, але й відновлює силу порушених принципів, що є передумовою відновлення справедливого миру. У випадку України притягнення Росії до відповідальності (і держави, і конкретних посадових осіб) має не тільки каральну, але й превентивну мету: показати, що агресія не залишається безнаслідною, тим самим утвердити міжнародний правопорядок і запобігти новим війнам у майбутньому.

канд. юрид. наук, доц. Л.М. Мудрисевська: Які кримінально-правові засоби вирішення російсько-української війни Ви пропонуєте в дисертації на основі зарубіжного досвіду? Як міжнародний досвід притягнення до відповідальності за воєнні злочини (наприклад, діяльність міжнародних трибуналів чи МКС) може бути використаний для забезпечення справедливості та примирення в Україні після завершення конфлікту?

Тронько О.О.:

Дисертація приділяє значну увагу кримінально-правовим механізмам як складовій мирного врегулювання, спираючись на досвід інших країн, що пройшли через подібні конфлікти. Автором запропоновано інституційну

модель кримінального правосуддя щодо осіб, винних у скоєнні найтяжчих міжнародних злочинів під час російсько-українського конфлікту. Йдеться про створення спеціального юридичного інструменту для притягнення до відповідальності воєнних злочинців – фактично, *міжнародного трибуналу або спеціального суду*. Такий трибунал мав би юрисдикцію над злочинами агресії, воєнними злочинами, злочинами проти людяності та геноцидом, вчиненими на території України, і став би аналогом Міжнародного трибуналу щодо колишньої Югославії (МТКЮ) чи Руандійського трибуналу, але стосовно українських подій. Запропонована модель може бути реалізована як шляхом укладення угоди між Україною та міжнародними організаціями (ООН, Радою Європи тощо) про заснування спеціального трибуналу, так і через розширення мандату вже існуючих інституцій. В дисертації наголошується, що 100% опитаних експертів підтримують необхідність створення саме такого трибуналу для розслідування злочинів, скоєних в Україні. Це відображає консенсус: без справедливого покарання винних важко говорити про довготривале примирення і відновлення довіри.

Паралельно Україна співпрацює з існуючими механізмами **міжнародного кримінального правосуддя**, передусім з *Міжнародним кримінальним судом (МКС)* в Гаазі. Прокуратура МКС вже розпочала розслідування ситуації в Україні, зокрема щодо воєнних злочинів і злочинів проти людяності, й активно співпрацює з українськими правоохоронними органами та органами інших держав у зборі доказів. Наразі задокументовано численні випадки цілеспрямованих атак на цивільне населення (Буча, Маріуполь, Ізюм та ін.), катувань, депортації людей – ці матеріали ляжуть в основу як міжнародних переслідувань, так і національних справ. Важливим принципом, підкресленим у дисертації, є **неприпустимість амністії для воєнних злочинців**. Це відповідає міжнародному праву: акти геноциду, серйозні воєнні злочини та злочини проти людяності не підлягають амністуванню, оскільки суспільна небезпека таких діянь надто велика і їх прощення підривало б основу правосуддя. Таким чином, будь-які мирні домовленості щодо України **не повинні містити індульгенцій** для осіб, відповідальних за звірства. Натомість, справедливе покарання ключових винуватців – важлива передумова примирення, оскільки демонструє жертвам і суспільству, що справедливість відбулася.

Водночас автор дисертації пропонує доповнити каральне правосуддя елементами **відновного (реституційного) правосуддя**. Ідеться про спеціальну *Програму реституційного правосуддя*, спрямовану на примирення після завершення війни. Така програма включатиме механізми компенсації постраждалим (матеріальної допомоги сім'ям загиблих, лікування та реабілітації поранених, відбудови зруйнованого житла), заходи з увічнення

пам'яті жертв, а також ініціативи, покликані відновити мирне співжиття в постконфліктних громадах. Світовий досвід надає приклади успішного поєднання *retributive justice* (карального правосуддя) та *restorative justice* (відновного правосуддя): наприклад, у Боснії та Герцеговині після війни діяли і МТКЮ для покарання військових злочинців, і Комісія з правди та примирення на місцевому рівні; у Сьєрра-Леоне після громадянської війни працювали одночасно Спеціальний суд і Комісія правди, що дало змогу і покарати ватажків, і зцілити суспільство. Для України подібна двоколіїність також є оптимальною. **Міжнародний трибунал** (чи механізм на зразок МКС) забезпечить невідворотність покарання для винних у тяжких злочинах – як російських високопосадовців, так і польових командирів, причетних до воєнних злочинів. Паралельно заходи **відновного правосуддя** сприятимуть реінтеграції колишніх окупованих територій: частина пересічних учасників незаконних формувань, які не скоїли тяжких злочинів, можуть підлягати амністії або реабілітації в обмін на визнання вини та громадські роботи, а постраждалі громади отримають ресурси для відбудови і платформу для діалогу. Таким чином, кримінально-правові засоби у моєму розумінні – це не тільки *покарання злоумисників*, але й **відновлення справедливості** у широкому сенсі, що включає відшкодування шкоди і досягнення громадянського примирення. Лише поєднання цих елементів дозволить закласти міцний фундамент миру: злочинці не уникнуть відповіді за скоєне, а суспільство отримає можливість залікувати рани війни, відчувати, що справедливість відновлена, і рухатися вперед як єдина нація. Це відповідає як міжнародним стандартам (принцип невідворотності відповідальності), так і потребам післявоєнної України – відновити права кожного постраждалого і гарантувати, що подібна агресія не повториться.

ВИСТУП НАУКОВОГО КЕРІВНИКА:

Добрий день, шановні члени семінару, шановні присутні!

Мій офіційний відгук з оцінкою роботи аспіранта 4 року навчання Тронька Олександра Олександровича подано до відділу аспірантури та головуючому на засіданні сьогоднішнього міжкафедрального наукового семінару.

Тронько Олександр Олександрович з 2021 року по 2025 рік навчається в аспірантурі Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара з метою здобуття наукового ступеню «доктор філософії». До вступу в аспірантуру Тронько О.О. в 2007 році закінчив Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Дніпропетровський національний університет), і здобув ступінь спеціаліста. Починаючи з 1 курсу аспірантури Олександр проявляв науковий інтерес до самостійного проведення досліджень, публікував наукові статті, приймав участь на наукових форумах.

Індивідуальний план наукової роботи аспірантом Тронько О.О. виконаний своєчасно у повному обсязі. При цьому, ним виконано всі види робіт, пов'язані з проведенням дисертаційного дослідження та оформлення його результатів. При проходженні в аспірантурі викладацької практики аспірант проявив свої педагогічні таланти та схильність до практичної наукової діяльності.

Представлене дисертаційне дослідження присвячене комплексному порівняльно-правовому аналізу підходів до вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі з акцентом на вироблення рекомендацій для України. Обрана тема є надзвичайно актуальною у нинішніх умовах, оскільки сучасний світ продовжує стикатися з численними локальними збройними конфліктами, які становлять загрозу регіональній та міжнародній безпеці. Необхідність ефективного правового врегулювання таких конфліктів є очевидною, адже від цього залежить відновлення стабільності та правопорядку в постконфліктних суспільствах. Особливо актуальним це питання є для України з огляду на тривалий російсько-український військовий конфлікт: вивчення світового досвіду врегулювання подібних ситуацій дозволяє запозичити передовий зарубіжний досвід і виробити власні ефективні механізми досягнення миру. Таким чином, тема дисертації відповідає як нагальним потребам практики, так і стратегічним напрямам розвитку сучасної правової науки, усуваючи наявну прогалину в дослідженнях проблем мирного врегулювання збройних протистоянь.

Дисертація має значну наукову новизну. Автор уперше здійснив комплексний порівняльно-правовий аналіз різноманітних механізмів мирного врегулювання локальних конфліктів, об'єднавши досвід кількох країн та регіонів світу в межах одного дослідження. Здобувач проаналізував на прикладах конкретних кейсів основні мирні засоби розв'язання конфліктів – від дипломатичних переговорів і міжнародного посередництва до залучення миротворчих місій та створення спеціальних судових трибуналів – і на цій основі сформулював нові наукові положення. Вперше ґрунтовно обґрунтовано доцільність використання низки міжнародно-правових інструментів та підходів в українських реаліях для досягнення сталого миру. По суті, автор запропонував оригінальну концепцію застосування поєднаних політико-правових та кримінально-правових механізмів врегулювання конфлікту, спрямовану передусім на розв'язання російсько-українського протистояння.

Практичне значення отриманих результатів є вагомим. Розроблені здобувачем рекомендації та висновки можуть бути використані органами державної влади України при формуванні політики у сфері національної безпеки та правового врегулювання конфліктів. Зокрема, пропозиції щодо вдосконалення законодавства, залучення міжнародних правових механізмів і

впровадження передового зарубіжного досвіду здатні сприяти ефективнішому мирному врегулюванню конфлікту в Україні. Результати роботи мають значення також для розвитку теорії і практики міжнародного права та миротворчої діяльності, а окремі положення можуть бути використані в освітньому процесі при викладанні дисциплін із міжнародного права, конфліктології та міжнародних відносин. Важливо, що результати дослідження пройшли апробацію шляхом оприлюднення основних положень у наукових публікаціях і через доповіді на конференціях, що підтверджує достовірність отриманих даних і готовність рекомендацій до практичного впровадження.

Структура дисертаційної роботи є логічною, збалансованою та повністю відповідає меті й завданням дослідження. Дисертація складається зі вступу, кількох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У вступі чітко окреслено об'єкт, предмет і мету дослідження, сформульовано основні завдання, визначено методологічну базу та відображено наукову новизну роботи. Перший розділ присвячений теоретичним засадам дослідження та визначенню понятійного апарату. Наступні розділи містять порівняльний аналіз механізмів вирішення локальних конфліктів на прикладах обраних країн і регіонів світу. Завершальний розділ зосереджений на розробці конкретних пропозицій і рекомендацій щодо застосування здобутих результатів для України. Такий підхід забезпечує послідовність викладу матеріалу: від загальних теоретичних положень – до конкретних практичних рішень, від аналізу світового досвіду – до розробки рекомендацій для України. Матеріал у роботі подано системно й аргументовано, без логічних розривів чи невиправданих повторень. Загалом логіка дослідження вибудована належним чином, що дозволяє читачеві легко простежити розвиток авторської думки і засвоїти отримані результати.

Теоретичні узагальнення та висновки, представлені у дисертації, вирізняються глибиною та змістовністю. Автор демонструє ґрунтовне розуміння природи локальних військових конфліктів та правових шляхів їх врегулювання, пропонує власні визначення і класифікації ключових понять. У роботі здійснено критичний аналіз наукових підходів попередників та міжнародно-правових доктрин, на підставі чого проведено переконливе теоретичне узагальнення світового досвіду врегулювання конфліктів. Висновки дисертації повністю відповідають поставленим завданням: вони чітко сформульовані, логічно випливають із результатів дослідження і підкріплені вагогим фактичним матеріалом. Слід відзначити, що у висновках відображено як загальні теоретичні положення (що збагачують науку міжнародного права та конфліктології), так і конкретні рекомендації, адресовані практиці врегулювання конфлікту в Україні. Усі сформульовані автором пропозиції є

обґрунтованими, реалістичними та спрямованими на практичне розв'язання актуальних проблем відновлення миру та утвердження верховенства права. Отримані результати мають значну теоретичну і прикладну цінність, а зроблені узагальнення та висновки засвідчують високий науковий рівень проведеного дослідження.

Здобувач продемонстрував високий рівень наукової підготовки, здатність самостійно проводити масштабне дослідження та ефективно працювати з великим масивом джерел. У процесі написання дисертації автор опрацював різноманітні інформаційні джерела: норми міжнародного права, національне законодавство низки держав, міжнародні договори і рішення міжнародних організацій, матеріали мирних угод, судові рішення, а також значний масив наукової літератури (вітчизняної та іноземної). Така широка джерельна база свідчить про ґрунтовність підходу здобувача до розв'язання поставлених завдань.

Вміння критично аналізувати інформацію і виокремлювати головне чітко проявилось у дисертанта при оцінці ефективності різних правових механізмів врегулювання конфліктів. Зокрема, автор не лише описує зібраний досвід, але й дає йому власну оцінку, визначає переваги та недоліки кожного підходу. Це свідчить про добре розвинене аналітичне мислення здобувача і його здатність робити самостійні, науково обґрунтовані висновки. Помітно, що дисертант володіє навичками академічної доброчесності та культури наукового письма: текст роботи відповідає вимогам щодо оригінальності, коректного цитування та стилю викладу. Окремо варто зазначити, що основні положення дослідження були апробовані здобувачем на науково-практичних конференціях та опубліковані у фахових виданнях, що підтверджує вміння автора представити і відстояти свої наукові результати перед фаховою спільнотою.

Подана дисертаційна робота є завершеним самостійним науковим дослідженням, яке має важливе теоретичне і прикладне значення. Зміст роботи, отримані наукові результати та рівень її виконання повністю відповідають вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Робота написана грамотно, логічно та послідовно, а стиль викладення матеріалу забезпечує легкість й доступність його сприйняття.

Вважаю, що аспірант Тронько О.О. успішно впорався з виконанням індивідуального навчального плану у повному обсязі.

Отже, як науковий керівник, вважаю, що дисертаційна робота Тронька Олександра Олександровича на тему: «Порівняльно-правовий аналіз вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі: досвід для України» поданою на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 Право, є

самостійно виконаною кваліфікаційною науковою працею на актуальну тему, одержані ним результати є новими, мають теоретичне й практичне значення у галузі права.

Автор роботи, Трощко Олександр Олександрович, за всіма набутими компетентностями, на мою думку, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 Право. Вважаю, що робота може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді. Сподіваюсь на підтримку членів наукового семінару.

Дякую за увагу!

ВИСНОВКИ ФАХІВЦІВ-ЕКСПЕРТІВ:

доктор юрид. наук, проф. Соколенко О.Л.: Тема дисертації є надзвичайно своєчасною. Дослідження поєднує актуальні проблеми міжнародного публічного права, конституційного права України та практики міжнародних відносин. Війна на сході України та активізація гібридних конфліктів в регіоні підтверджують необхідність вивчення міжнародних механізмів врегулювання локальних війн. Автор ґрунтовно проаналізував досвід розв'язання конфліктів у Республіці Хорватія, Нагірному Карабасі та інших регіонах, застосовувавши порівняльно-правовий підхід для напрацювання рекомендацій для України. Застосовуючи широку емпіричну базу (наприклад, результати опитувань експертів) та аналіз міжнародних угод, дисертація підтверджує свої висновки чисельними даними і прикладами практичних угод і резолюцій. Дисертація є завершеною самостійною кваліфікаційною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати вирішення локальних конфліктів у сучасному світі.

Основні положення й висновки дисертаційної роботи Трощка Олександра Олександровича відповідають чинним вимогам Міністерства освіти і науки України, що висуваються до дисертаційних робіт. Враховуючи все викладене вважаю, що ми маємо підтримати цю роботу і рекомендувати її для захисту в разовій раді за спеціальністю 081 Право.

доктор. юрид. наук, проф. Сачко О.В.:

Як зазначено в самій дисертації, вона є «одним із перших комплексних наукових досліджень порівняльно-правового аналізу досвіду вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі та можливості його застосування в Україні». Зокрема, автор уперше в науковій літературі запропонував низку нових концепцій та інструментів: створення «Дорожньої карти» врегулювання російсько-українського конфлікту як політико-правового механізму завершення війни; інституційну модель міжнародного (спеціального)

кримінального суду для судового переслідування злочинців війни в умовах локального конфлікту; використання інституту реституційного правосуддя для відшкодування завданих збитків. Ці пропозиції є оригінальними і не мають аналогів у вітчизняних дослідженнях, що свідчить про суттєвий теоретичний внесок автора. Актуальність наукового дослідження та наукова новизна є беззаперечною, практична цінність полягає у сформованих рекомендаціях до чинного законодавства.

Вважаю, що дисертація готова, відповідає вимогам, тому рекомендую її до захисту в разовій раді за спеціальністю 081 Право.

канд. юрид. наук, доц. Литвин О.П.:

Розглянутою темою дисертації зачіпається комплексна проблематика, яка виходить за межі одного наукового поля. Робота побудована на поєднанні інституцій міжнародного публічного і гуманітарного права, конституційних норм України, міжнародної історії та політико-правових реалій сучасності. Автор застосував порівняльно-правовий метод, системно-структурний аналіз та елементи політологічних досліджень. Такий міждисциплінарний підхід забезпечує глибоке розуміння конфліктної ситуації: наприклад, крім правового аналізу, було проведено експертне опитування дипломатів та міжнародників. Експерти відзначили, що враховано також соціологічні та політологічні чинники, що впливають на процеси мирного врегулювання. Така міждисциплінарність робить результати дисертації комплексними і дозволяє прогнозувати їхній вплив у різних галузях практики. Формальності виконані в повному обсязі. Достатня кількість публікацій.

Я підтримую цю роботу і пропоную винести позитивне рішення нашого фахового семінару та рекомендувати її до захисту в разовій спеціалізованій раді за спеціальністю 081 Право.

В ОБГОВОРЕННІ ДИСЕРТАЦІЇ ТРОНЬКА О.О. ВЗЯЛИ УЧАСТЬ:

канд. юридичних наук, доц. Грабильнікова О.А.:

Дисертаційне дослідження орієнтовано на імплементацію загальноновизнаних норм міжнародного права й цінностей Європейського Союзу, що узгоджується з євроінтеграційними пріоритетами України. Експерти підкреслили, що автор послуговується принципами мирного врегулювання, закріпленими в Статуті ООН та європейських договорах, що відповідає європейській політиці зміцнення миру і стабільності. Використання досвіду Хорватії, В'єтнаму та інших європейських механізмів демонструє прагнення до наближення українського законодавства до євростандартів. Таким чином,

дисертація сприяє посиленню правових засад безпеки згідно з асоціацією з ЄС і спрямована на інтеграцію кращих світових практик у вітчизняний контекст. Дисертаційне дослідження є завершеною науковою працею, відчуються висока якість роботи.

Я підтримую цю роботу Тронька О.О. та впевнена, що вона може бути рекомендована до захисту в разовій раді.

д-р юридичних наук, проф. Марченко О.В.: Дисертаційна робота Тронька Олександра Олександровича справляє приємне враження. Аналіз роботи дозволяє зробити висновок про високий рівень володіння автором проблематикою дослідження, здатність до самостійної та продуктивної наукової роботи, вміння використовувати методологію наукових досліджень, вміння та навички щодо опрацювання широкої джерельної бази. Положення, які сформульовані в результаті наукового пошуку і виносяться на захист є достатньо обґрунтованими, містять вирішення низки важливих теоретичних та практичних проблем щодо удосконалення чинного законодавства.

Загалом, зважаючи на високу якість дисертації вважаю за доцільне рекомендувати до захисту в разовій раді зі спеціальності 081 Право наукове дослідження здобувача Тронька О.О.

канд. юрид. наук, доц.Мудрисівська Л.М.:

Хочу подякувати здобувачу за цікаву доповідь, бачимо, що він гарно володіє матеріалом і багато з цих результатів були отримані особисто ним. Автор провів системний аналіз чинного законодавства України і міжнародних угод, а також залучив емпіричні дані (статистику, матеріали судової практики, результати експертного опитування), що підсилює наукову достовірність роботи. Висновки логічно витікають зі сформульованих гіпотез та отриманих результатів.

Обґрунтованість представлених наукових положень базується на аналізі вітчизняних нормативно-правових документів, міжнародних документів, вітчизняних і зарубіжних досліджень, офіційних статистичних даних уповноважених державних органів.

У цілому підтримую усіх попередніх доповідачів, що в роботі на достатньому рівні представлена і актуальність, і новизна, і достовірність, тому я також рекомендую її до захисту на разовій раді. Вважаю, що у нас немає підстав не проголосувати за те, щоб подати цю дисертацію до захисту, і побажати в цьому напрямі успіхів.

д-р. юрид. наук, проф. Патерило І.В.:

Дисертація Тронька Олександра Олександровича виглядає завершеним дослідженням. Тема роботи розкрита, зазначені завдання виконано. Робота вирізняється чіткою структурою, науковою глибиною та конкретними практичними рекомендаціями. Тема дисертації підтверджена ґрунтовним аналізом і відповідає сучасним запитам науки

Виклад матеріалу логічний, використаний стиль мови має науковий характер.

Наукова робота Тронька О.О. на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 Право готова та може бути рекомендована до захисту в разовій раді.

Головуюча, д-р юридичних наук, проф. Корнякова Т.В., завідувачка кафедри адміністративного і кримінального права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара:

Чи є ще бажаючі виступити? Якщо бажаючих немає, то давайте перейдемо до обговорення висновку.

ВИСНОВОК

Актуальність теми дисертації.

Локальні військові конфлікти у сучасному світі виявляються як безпосереднє джерело і механізм змін в системі міжнародної безпеки, а також становлять одну із основних загроз національній безпеці будь – якої держави. При цьому вони набувають різного масштабу та інтенсивності, а їх сутність у сучасному світі суттєво трансформується. Це ускладнює пошук ефективних шляхів їх вирішення і водночас унеможливлює застосування класичних сценаріїв їх розв'язання.

Будь – який локальний військовий конфлікт є винятковим явищем, вирішення якого вимагає розробки і реалізації окремого комплексу інструментів та заходів. Проте, деякі технології та практики, які були застосовані задля вирішення окремих локальних військових протистоянь можуть бути адаптовані під конкретні специфічні умови і контекст, а також використані і в інших ситуаціях воєнного зіткнення між державами, що відбувається сьогодні в різних регіонах світу.

Питання порівняльно – правового аналізу досвіду вирішення локальних військових конфліктів є важливим з точки зору невиправданої агресії російської федерації проти України, її особливих природи, причин, характеристик, а також потреби пошуку ефективних політико – правових шляхів її припинення та завершення, а також шляхів притягнення до відповідальності як осіб, які її розпочали, так і осіб, які вчинили міжнародні злочини на території України.

Російська Федерація через власні амбіції вдалася до збройної агресії проти України як суб'єкта міжнародного права, що в ХХІ столітті є

неприпустимим регресом з точки зору людської цивілізації. Крім того, вона порушила базові принципи міжнародного права, що потребує всебічної та належним чином обгрунтованої міжнародно – правової кваліфікації дій її посадових осіб з метою окреслення правової основи вирішення оперативних аспектів, що пов'язані із припиненням цієї агресії.

Складна ситуація, в якій сьогодні перебуває Україна, та яка прагне до повного звільнення всіх окупованих територій, відновлення суверенітету та територіальної цілісності у міжнародно визнаних кордонах, вимагає пошуку окремого міжнародного політико – правового механізму припинення невинуватеної війни проти себе. У зв'язку із цим сьогодні особливої актуальності набуває проведення порівняльно – правового аналізу вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі в контексті застосування цього досвіду задля досягнення справедливого миру для України.

Враховуючи наукову цінність досліджень, які присвячені проблемам локальних військових конфліктів в різних регіонах світу та шляхів їх вирішення, все ж поза увагою науковців залишилися питання порівняльно – правового аналізу вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі та їх досвіду для України. Зокрема не розроблено та потребує подальшого дослідження питання пріоритетних напрямів діяльності суб'єктів міжнародного права щодо політико – правового вирішення російсько – української війни як локального військового конфлікту; встановлення правових підстав міжнародно – правової відповідальності як РФ за порушення міжнародних правових принципів, так і всіх осіб, які скоїли міжнародні злочини під час агресії РФ проти України.

З огляду на вищевикладене, стає очевидною актуальність дослідження щодо проведення порівняльно – правового аналізу вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі і можливості використання цього досвіду для України.

Особливу увагу заслуговують праці вітчизняних і зарубіжних науковців, які протягом наукової діяльності приділяли увагу дослідженню окремих питань правового аналізу вирішення локальних військових конфліктів, та зробили значний внесок у розробку проблем міжнародної безпеки, правового врегулювання конфліктів та постконфліктного миробудівництва. Це праці таких науковців, як: О.В. Задорожній, В.М. Репецький, О.В. Драган, О.І. Кубальський, В.І. Муравйов, М.І. Баймуратов, Г.В. Гаращук, К.В. Бережна, Є.О. Легеза, О.Л. Соколенко, О.П. Литвин, О.В. Сачко та інші. Крім того, при дослідженні використані праці зарубіжних вчених, зокрема роботи: Michael Walzer, Richard Haass, Francis Deng, Louise Arbour, John Paul Lederach та інші.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана на кафедрі європейського та міжнародного права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, відповідно до плану науково-дослідних робіт кафедри європейського та міжнародного права юридичного факультету Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара та в межах наукової теми: «Нормативно-

правові та організаційно-правові засади реформування системи національного права у контексті вступу України до Європейського Союзу» (номер державної реєстрації 0125U002354).; а також відповідно до Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні, затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 476 від 30.04.2024 р; Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2023 року, затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 942 від 07.09.2011.

Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційної роботи полягає у тому, щоб на підставі комплексного порівняльного аналізу наявних наукових та нормативних джерел визначити теоретико - правові та прикладні проблеми досвіду вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі і можливості його застосування для України.

Для досягнення вказаної мети в дисертаційній роботі поставлено й вирішено такі основні задачі:

- 1 окреслити теоретико - концептуальні підходи до розуміння поняття «локальний військовий конфлікт» та надати йому визначення;
- 2 означити теоретичні положення щодо мирних засобів вирішення локальних військових конфліктів;
- 3 охарактеризувати політико – правову діяльність Європейського Союзу Організації Об'єднаних Націй щодо вирішення локального військового конфлікту в Республіці Хорватія (1991 – 1995рр.) та з'ясувати можливість використання цього досвіду для України;
- 4 охарактеризувати політико – правова діяльність Європейського Союзу щодо вирішення російсько – грузинського локального військового конфлікту (серпень 2008р.) та з'ясувати можливість використання цього досвіду для України;
- 5 розробити проєкт Дорожньої карти вирішення російсько – українського локального військового конфлікту як політико – правового інструменту його вирішення
- 6 визначити правову природу міжнародних принципів права
- 7 охарактеризувати міжнародно – правову відповідальність за порушення міжнародних принципів права як засіб вирішення локальних військових конфліктів
- 8 проаналізувати порушення російською федерацією універсальних принципів міжнародного права в умовах російсько – українського локального військового конфлікту
- 9 охарактеризувати досвід формування і правові основи діяльності міжнародних кримінальних судових органів у сфері боротьби з міжнародними злочинами, що скоєні в умовах розгортання локальних військових конфліктів як інструмент їх розв'язання
- 10 розробити інституційну модель кримінального правосуддя щодо осіб, які вчинили міжнародні злочини в умовах російсько – українського

локального військового конфлікту як кримінально – правового інструменту його вирішення

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають між суб'єктами міжнародного права в процесі вирішення локальних військових конфліктів в сучасному світі.

Предметом дослідження є порівняльно – правовий аналіз вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі та досвід для України.

Методи дослідження. Методологічною основою дисертації є комплекс загальнонаукових та спеціальних методів і прийомів наукового пізнання. На основі системного підходу було здійснено теоретичне узагальнення методологічних підходів до розуміння поняття «локальний військовий конфлікт (підрозділ 1.1.); метод абстракції дозволив всебічно і цілісно вивчити і проаналізувати теоретичні положення про мирні засоби вирішення локальних військових конфліктів (підрозділи 1.2); компаративістський метод для здійснення порівняльного дослідження особливостей політико – правової діяльності суб'єктів міжнародного права щодо вирішення локального військового конфлікту в Республіці Хорватія (1991 – 1995pp.) і політико – правової діяльності суб'єктів міжнародного права щодо вирішення російсько – грузинського локального військового конфлікту (серпень 2008р.) – (підрозділи 2.1 і 2.2); структурно – функціональний метод для визначення правової природи міжнародних принципів права та їх значення у вирішенні локальних військових конфліктів (підрозділ 3.1); нормативістський метод для встановлення порушень російською федерацією міжнародних принципів права (підрозділ 3.2); емпіричний метод соціологічного опитування для встановлення пріоритетних напрямів діяльності суб'єктів міжнародного права щодо політико – правового вирішення російсько – української війни як локального військового конфлікту (підрозділ 4.1.); діалектичний метод для встановлення міжнародно – правової відповідальності російської федерації за порушення міжнародних правових принципів (підрозділ 4.2).

Нормативною основою дослідження є Конституція України, закони та інші нормативно - правові акти України, відомчі нормативно - правові акти, міжнародно - правові договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, нормативно - правові акти міжнародних організацій. Емпіричну базу дослідження становлять статистичні та аналітичні матеріали Державної служби статистики України, рішень Європейського суду з прав людини, а також експертного опитування фахівців в сфері дипломатії та міжнародного публічного права, а також політико - правова публіцистика, довідкові видання.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що дисертація є одним із перших комплексних наукових досліджень порівняльно – правового аналізу досвіду вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі та можливості його застосування в Україні.

У результаті дослідження сформульовано низку нових наукових положень, рекомендацій та висновків, зокрема:

уперше:

- розроблено Дорожню карту вирішення російсько – українського локального військового конфлікту як політико – правовий інструмент його завершення;

- запропоновано інституційну модель кримінального правосуддя щодо осіб, які вчинили міжнародні злочини в умовах російсько – українського локального військового конфлікту як кримінально – правовий інструмент його вирішення;

- запропоновано застосовувати інститут реституційного правосуддя як засіб відновлення справедливості та елемент постконфліктного миробудівництва;

- розроблено Програму реституційного правосуддя як засіб збереження примирення після завершення російсько – української війни;

удосконалено:

- визначення міжнародних принципів як критерію правомірності;

- розширення функцій ЄС у медіаційному процесі;

- пропозиції та регулювання міжнародно-правового механізму;

- відновлення справедливості через компенсаційні та примирювальні процедури:

- модернізація законодавчого регулювання безпеки через внесення змін до національного законодавства з урахуванням досвіду Хорватії та Грузії у врегулюванні конфліктів та принципу кондиціональності як частини переговорів щодо припинення вогню.

дістали подальшого розвитку:

- методологічні підходи до розуміння поняття «локальний військовий конфлікт

- теоретичні положення щодо мирних засобів вирішення локальних військових конфліктів

- етапи процесу та процедури проведення медіації як форми відновного

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що вони становлять як науково - теоретичний, так і практичний інтерес та можуть бути використані у:

- науково - дослідній сфері – як підґрунтя для подальшої розробки теоретичних і прикладних аспектів вирішення локальних військових конфліктів, а також для підготовки відповідних наукових видань та організації науково - дослідної роботи студентів, аспірантів і слухачів закладів вищої освіти України (Акт впровадження результатів дисертаційного дослідження у наукову діяльність Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара №640 від 29.04.2025 року);

- правотворчій діяльності – як науково обґрунтовані пропозиції щодо подальшого удосконалення чинних нормативно - правових актів, які регламентують застосування мирних засобів вирішення локальних військових конфліктів;

- правозастосовній діяльності – як рекомендації щодо підвищення ефективності практичної діяльності міжнародних суб'єктів права у вирішенні

локальних військових конфліктів (Акт впровадження в практичну діяльність Управління Служби безпеки України в Дніпропетровській області);

– навчальному процесі – як матеріали для підготовки відповідних розділів навчальних видань (підручників та навчальних посібників) і науково-методичних розробок з навчальних дисциплін «Міжнародне публічне право», «Міжнародне гуманітарне право», «Юрисдикція в міжнародному праві», «Міжнародно-правові засади співробітництва України з суб'єктами міжнародного права», а також для проведення різних форм навчальних занять (лекційних, семінарських, практичних) зі студентами, аспірантами і слухачами закладів вищої освіти України (Акт впровадження результатів дисертаційного дослідження у наукову діяльність Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара №640 від 29.04.2025 року).

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження, його основні висновки й рекомендації оприлюднені на 7 науково-практичних конференціях, а саме: I Міжнародна науково-практична конференція «Радіаційна та ядерна безпека у контексті Української формули миру» (м. Дніпро, 24 травня 2024 р.); VI Міжнародна практична конференція «Український правовий вимір: пошук відповідей на глобальні міжнародні виклики» (м. Дніпро, 24 травня 2024); XIV Міжнародна наукова конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права» (07-08 жовтня, 2022); Stockholm, Sweden. 2023. SSPG Publish. The 5th International scientific and practical conference “Innovations and prospects in modern science” (May 8-10, 2023); Stockholm, Sweden. 2021, SSPG Publish, The 3rd International scientific and practical conference “Modern science: innovations and prospects” (December 5-7, 2021); III Міжнародна науково-практична конференція Topical aspects of modern scientific research (23-25.11. 2023, Токіо, Японія); Всеукраїнська науково-практична конференція. Актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин. (17-18 листопада, 2023, м. Дніпро)

Публікації. Положення дисертації відображено в 13 наукових публікаціях, із них шість – у виданнях, які входять до переліку наукових фахових видань України, сім – у тезах доповідей на науково-практичних заходах.

Список публікацій здобувача за темою дисертації

В яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Тронько О.О., Бережна К.В. Сучасність міжнародної безпеки в контексті глобалізації. Український досвід останнього десятиріччя. Юридичний науковий електронний журнал № 4/2024, С. 716 – 720
http://lsej.org.ua/4_2024/173.pdf DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-4/171>
2. Тронько О.О. Міжнародний військовий конфлікт: теоретичні підходи до вивчення та застосовуване до нього право. Актуальні проблеми вітчизняної юриспундеції, № 1/2024, С. 363 – 376,

http://apnl.dnu.in.ua/1_2024/66.pdf DOI: <https://doi.org/10.32782/2408-9257-2024-1-64>

3. Тронько О.О. Міжнародний конфлікт у політико – правових відносинах. Юридичний науковий електронний журнал № 7/2024, С. 716 – 720
http://lsej.org.ua/7_2024/123.pdf DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-7/121>
 4. Тронько О.О. Політико - правова практика вирішення міжнародних локальних військових конфліктів наприкінці ХХ ст. - в першій чверті ХХІ ст. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки Том 35 (74) № 5 2024, С. 125-135
https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2024/5_2024/23.pdf DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2024.5/21>
 5. Тронько О.О., Бережна К.В. Реалізація приватними військовими компаніями спеціальних операцій окремого типу в умовах гібридної війни. Міжнародно – правовий та національно – правовий аспекти. Юридичний науковий електронний журнал, №5, 2022, С. 662-666,
http://lsej.org.ua/5_2022/160.pdf DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-5/160>
 6. Тронько О.О., Бережна К.В. Проблеми пошуку варіантів реформування міжнародної безпеки на тлі війни в Україні Юридичний науковий електронний журнал, №6, 2023, С. 641-645,
http://lsej.org.ua/6_2023/149.pdf DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-6/149>
- Які засвідчують апробацію матеріалів дисертації.:*
7. Тронько О.О. Механізм забезпечення енергетичної безпеки держави. І Міжнародна науково-практична конференція «Радіаційна та ядерна безпека у контексті Української формули миру» (м. Дніпро, 24 травня 2024 р.) , С. 49-52
https://www.dnu.dp.ua/docs/2024_Radiacijna%20ta%20yaderna%20bezpeka.pdf
 8. Тронько О.О. До питання критеріїв визначення збройного конфлікту. VI Міжнародна практична конференція «Український правовий вимір: пошук відповідей на глобальні міжнародні виклики» (м. Дніпро, 24 травня 2024), С. 317-319, <http://umsf.dp.ua/2021-03-02-09-34-59/studentska-nauka/2-uncategorised/3301-український-правовий-вимір-пошук-відповідей-на-глобальні-міжнародні-виклики-2>
 9. Тронько О. О. Національна безпека та внутрішня міграція у контексті відновлення територіальної цілісності України. XIV Міжнародна наукова конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права» (07-08 жовтня, 2022), С. 13-15
 10. Тронько О. О., Бережна К. В. Організаційна структура Африканського союзу в сфері безпекової політики та забезпечення миру. Stockholm,

Sweden. 2023. SSPG Publish. The 5th International scientific and practical conference "Innovations and prospects in modern science" (May 8-10, 2023), C. 515-521 <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/05/INNOVATIONS-AND-PROSPECTS-IN-MODERN-SCIENCE-8-10.05.23.pdf>

11. Тронько О. О., Бережна К. В. Питання застосування воєнної сили в локальних збройних конфліктах. Stockholm, Sweden. 2021, SSPG Publish, The 3rd International scientific and practical conference "Modern science: innovations and prospects" (December 5-7, 2021), C. 1015-1020, <https://geodesy.udau.edu.ua/assets/files/modern-science-innovations-and-prospects-5-7.12.21.pdf>
12. Тронько О.О., Бережна К.В. Щодо перспектив легалізації приватних військових компаній на Україні, як досягнення ефективності міжнародного впливу. III Міжнародна науково-практична конференція Topical aspects of modern scientific research (23-25.11. 2023, Tokyo, Японія), C. 719-725, <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/12/TOPICAL-ASPECTS-OF-MODERN-SCIENTIFIC-RESEARCH-23-25.11.2023.pdf>
13. Тронько О.О. Миротворча діяльності Канади: до питання визначення концептуальних засад реалізації. Всеукраїнська науково-практична конференція. Актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин. (17-18 листопада, 2023, м. Дніпро), С. 93-98, <https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/2023/materiali%20konf/23.pdf>

На підставі заслуховування та обговорення доповіді Тронька О.О. про основні положення дисертаційної роботи, питань та відповідей на них

УХВАЛИЛИ:

1. Підготовлена аспірантом кафедри європейського та міжнародного права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара дисертація Тронька Олександра Олександровича є завершеною працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що розв'язують конкретне наукове завдання у галузі міжнародного права. Дисертація, у цілому, відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії затвердженого постановою Кабінету Міністрів № 44 від 12.01.2022р. (в редакції 01.01.2024р.) та може бути винесена на розгляд Вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара для розгляду питання про утворення спеціалізованої вченої ради для разового публічного захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 Право.

2. Рекомендувати дисертаційну роботу Тронька Олександра

Олександровича на тему: «Порівняльно-правовий аналіз вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі: досвід для України» до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 Право.

3. Клопотати перед Вченою радою університету розглянути питання про створення спеціалізованої вченої ради для проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 Право Тронька Олександра Олександровича у такому складі:

ВІДОМОСТІ

про членів спеціалізованої вченої ради для разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 Право аспіранта **Тронька Олександра Олександровича** «Порівняльно-правовий аналіз вирішення локальних військових конфліктів у сучасному світі: досвід для України» у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України

№ з/п	Прізвище, ім'я, по-батькові	Місце основної роботи, підпорядкування, посада	Науковий ступінь, шифр, назва спеціальності, за якою захищена дисертація, рік присудження	Вчене звання (за спеціальністю, кафедрою), рік присвоєння	Наукові публікації, опубліковані за останні п'ять років, за науковим напрямом, за яким підготовлено дисертацію здобувача
1	2	3	4	5	6
1.	Соколенко Ольга Леонідівна (голова)	Декан юридичного факультету, професор кафедри адміністративного і кримінального права, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара	Доктор юридичних наук, 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право», 2013 р.	Професор кафедри адміністративного і кримінального права, 2014 р.	1. Соколенко О.Л. Юридичні аспекти забезпечення правової стабільності на тимчасово окупованих територіях: виклики та шляхи подолання// Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Юридичні науки. 2023. № 5-6(68-69). С. 58-64 https://journals.maup.com.ua/index.php/law/article/download/2972/3421/3794 DOI: https://doi.org/10.32689/2522-4603.2023.5.10 (фахове видання категорії «Б»).
					2. Соколенко О.Л. Забезпечення прозорості та відповідальності при обмеженні прав і свобод людини і громадянина//«Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. Науковий збірник» // 2023р. №2 , С.16-22

					http://apnl.dnu.in.ua/2_2023/3.pdf DOI : https://doi.org/10.32782/39221464 (фахове видання категорії «Б»). 3. Соколенко О.Л. Адміністративно-правові засади захисту прав громадян в умовах воєнного стану//Правова система України в умовах воєнного стану: збірник наукових праць/ за загальною редакцією О.О.Кота, А.Б.Гриняка, Н.В.Міловської, М.М.Хоменка – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 540с., р. 1.3, С 55-79 pravova-sistema-ukraini-v-umovakh-voennogo-stanu.pdf ISBN: 978-617-554-054-1 4. Соколенко О.Л. Міжнародно-правові механізми врегулювання локальних військових конфліктів: аналіз ефективності. Юридичний науковий електронний журнал, 2025, № 2, С. 399-401 http://lsej.org.ua/2_2025/96.pdf DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-2/94 (фахове видання категорії «Б»).
2.	Легеза Євген Олександрович (опонент)	Професор кафедри публічного та приватного права Університет митної справи та фінансів, ННІ права та міжнародно-правових відносин,	Доктор юридичних наук, 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право», 2017 р.	Професор кафедри адміністративного та митного права, 2018 р.	1. Shkuta, O., Leheza, Y., Telelym, I., Anosienkov, A., & Yaroshak, O. (2024). National Security in the Conditions of the Russia-Ukraine War: Legal Regulation and Islamic Law Perspectives. <i>Al-Ahkam</i>, 34(1). 99-120. DOI: https://doi.org/10.21580/ahkam.2024.34.1.20413 URL. https://journal.walisongo.a

					c.id/index.php/ahkam/article/view/20413/5516 Scopus 2. Sinkevych, O., Yurovska V., Komissarova, N., Tkachenko, O., & Leheza, Y. (2024). Subjects of public authority in matters of combating terrorism: legal regulation, administrative and criminal aspect. <i>Ius Humani. Law Journal</i>, 13(1), 1-14. https://doi.org/10.31207/ih.v13i1.332 URL. https://www.iushumani.org/index.php/iushumani/article/view/332 Emerging Sources Citation Index (ESCI) Web of Science 3. Filatov, V., Zuieva, O., Yefimova, I., Pylypenko, A., & Leheza, Y. (2025). Problems of legal protection of civilian persons deprived of personal liberty as a result of the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine. <i>DIXI</i>, 27(1), 1-13. https://doi.org/10.16925/2357-5891.2025.01.04 URL.: https://revistas.ucc.edu.co/index.php/di/article/view/5212 Emerging Sources Citation Index (ESCI) Web of Science 4. Leheza Yevhen. Pryimachenko, Dmytro. Moroz, Vita. Pakulova, Tetiana. SALO, Oleh. 2022. Legal status of the territory of Crimea after the accession of Russia. <i>Revista do Curso de Direito do UNIFOR</i>. v. 13, n. 2, p. 28-37, DOI: https://doi.org/10.24862/rcdu.v13i2.1632 Emerging Sources Citation Index (ESCI) Web of Science 5. Leheza, Yevhen. Zabolotna, Liudmyla.
--	--	--	--	--	--

					Bocharov, Dmytro. Lemekha, Rostislav. Sirko, Rostyslav 2023. Legal regulation of the implementation of the basic principles of Law in the context of the development of a democratic society. <i>Revista do Curso de Direito do UNIFOR</i> . v. 14, n. 1, p. 114-123, DOI: https://doi.org/10.24862/rcdu.v14i1.1707 Emerging Sources Citation Index (ESCI) Web of Science
3.	Драган Олена Василівна (опонент)	Зав. кафедри кримінального права, процесу та криміналістики Київського університету інтелектуальної власності та права Національного університету «Одеська юридична академія»	доктор юридичних наук, 12.00.10 - судоустрій; прокуратура та адвокатура, 2019 рік	професор кафедри кримінального права, процесу і криміналістики, 2021 рік	1. Драган О.В. Проблемні аспекти протидії військовим кримінальним правопорушенням в Україні. <i>Правові новели</i>. 2021. № 13/2021. С.104-111 http://legalnovels.in.ua/journal/13_2021/18.pdf DOI: https://doi.org/10.32847/1n.2021.13.15 (фахове видання категорії «Б») 2. Драган О.В Виконання судових рішень по тимчасово окупованим територіям України: судова практика та діяльність прокурорів. <i>Наука і техніка сьогодні. Серія «Право»</i>. 2024. № 3 (31). с. 57-67. file:///C:/Users/Asus/Downloads/3(31)%20%20(2).pdf DOI : https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-3(31)-57-66 (фахове видання категорії «Б») 3. Драган О.В. Практика Європейського суду з прав людини щодо тимчасово окупованих територій України. <i>Актуальні питання у сучасній науці. Серія «Право»</i>. 2024. № 2 (20), с. 430-440. http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view

					/9155/9204 DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-2(20)-430-439 (фахове видання категорії «Б») 4. Драган О.В. Щодо повноважень Національній поліції України в умовах воєнного стану. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство» № 1, 2024, с.375-380. DOI https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.01.66 https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/02/APP_01_2024.pdf (фахове видання категорії «Б») 5. Драган О.В. Особливості окремих слідчих дій та процесуального керівництва прокурорів під час воєнного стану. <i>Науковий вісник УжНУ. Серія Право</i>. Випуск 81. ч.3. 2024.с.185-191.DOI https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.81.3.27. https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/03/81_part-3.pdf (фахове видання категорії «Б»)
4.	Сачко Олександр Васильович (рецензент)	Професор кафедри адміністративного і кримінального права, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара	доктор юридичних наук 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність, 2019 р.	професор кафедри адміністративного і кримінального права, 2023 р.	1.Сачко О.В. Забезпечення публічної безпеки органами Національної поліції та органами Служби безпеки України під час воєнного стану. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2023. № 6, С.128-132 – http://apnl.dnu.in.ua/6_2023/23.pdf DOI: https://doi.org/10.32782/2408-9257-2023-6-21 (фахове видання категорії «Б»)

					2. Сачко О.В. Вплив воєнного стану на адміністративно-правове регулювання правопорушень та подій при забезпеченні публічної безпеки та порядку органами поліції. <i>Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Юридичні науки</i>. 2023. № 5(68) С.52-57 https://journals.maup.com.ua/index.php/law/article/view/2971/3420 DOI https://doi.org/10.32689/2522-4603.2023.5.9 (фахове видання категорії «Б») 3. Сачко О.В. Регулювання правової діяльності поліції щодо вжиття заходів у справах про адміністративні правопорушення для забезпечення громадської безпеки та порядку. <i>Науковий вісник публічного та приватного права</i>. 2023. № 6. – С.137-142 http://nvppp.in.ua/vip/2023/6/25.pdf DOI: https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.6.23 (фахове видання категорії «Б»)
5.	Литвин Олена Петрівна (рецензент)	Доцент кафедри адміністративного і кримінального права, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара	кандидат юридичних наук, 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право, 2010 р.	доцент кафедри адміністративного і кримінального права, 2015 р.	1. Литвин О.П. Аналіз нормативно-правового регулювання діяльності Національної поліції України в контексті публічної безпеки та порядку. <i>Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції</i>. 2023. № 6, С.99-104 http://apnl.dnu.in.ua/6_2023/18.pdf DOI: https://doi.org/10.32782/2408-9257-2023-6-16 (фахове видання категорії «Б») 2. Литвин О.П. Захист прав громадян в умовах воєнного стану: аналіз діяльності поліції в контексті забезпечення публічної безпеки. <i>Науковий вісник публічного та приватного права</i>. 2023. № 6. – С.110-115 http://nvppp.in.ua/vip/2023/6/20.pdf DOI: https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.6.20

					1258.2023.6.18 (фахове видання категорії «Б») 3. Литвин О.П. Міжнародний досвід діяльності поліції в контексті забезпечення публічної безпеки. <i>Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Юридичні науки.</i> 2023. № 5(68) С.41-46. https://journals.maup.com.ua/index.php/law/article/view/2969/3418 DOI: https://doi.org/10.32689/2522-4603.2023.5.7 (фахове видання категорії «Б») 4. Литвин О.П. Особливості надання безоплатної правової допомоги населенню в умовах воєнного стану. Знання європейського права. 2022. № 2. С. 76-81. http://jes.nuoua.od.ua/archive/2022/17.pdf DOI: https://doi.org/10.32837/chern.v0i2.351 (фахове видання категорії «Б»)
--	--	--	--	--	--

Результати відкритого голосування:

«За» – 16 осіб.

«Проти» – немає.

«Утрималися» – немає.

Рішення прийнято одноголосно.

**Голова
міжкафедрального семінару**

Тетяна КОРНЯКОВА

Секретар

Олена ГРАБИЛЬНІКОВА